

LOKODI IMRE

Makacs

Mondták neki, tűzz el a bánatba. Azt is: villám csapjon beléd, te, rohadtja. Vagy: húzzák dobra bőröd a sintérek. Hogy nagybőgőre feszítse nek hürt a beledből. Volt, aki rúddal sózott a hátára, mások csak rugdosták. Nem harapott vissza, már hogyan is.

Mondtam a zsarunak, ez példátlan, az állatvédelmi törvény nyolcadik cikkelyének b), c) bekezdése szerint megvalósul a bűncselekmény, mire vár. Maga ügyvéd? – kérdezte. Nem, mondtam, kutyabarát. De hát kutyája sincs, mondta. Ezen el kellett csodálkoznom, innentől a zsaru már ordított velem, ne csesztessem a fejét egy rohadt kutyával. Mondták, kikapós a felesége, hagyjam a fenébe.

A kutya ment lefelé, a sáncok szélén ment, néhol a pocsolókba lefejtelt. A felszeget letudta, úgy néz ki, az alszeget szúrta ki. Ez egy ilyen kutya, nevenincs, rókavörös, mindegy neki, hol kell koplalni.

Az utcára rúgó gangok alatt bolhászkodott, porban fürdött, elvult étlen napokig. Annyit tudtunk, kan kutya. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a kan kutyát nem kell sajnálni, dehogyis nem, éppen úgy, viszont nem tudom, mi van, mert a kan kutyáknak eddig nagy becsületük volt mifelénk. Csak egyszer tetted ki, hogy kan kutya ingyen vihető, egymásnak adták a kilincset. Nem úgy a szukának, ami egyszer csak népes családdal jön elé, vagy a zöldségbe miatta vernek ösvényt az udvarlók. Éjjel vonítanak szerelemért, egy percig sem hagyják az embert pihenni. A kan kutya legalább eljár hazulról, kinyalja fényesre szerelmese lábósát, és simán átugrik minden akadályt. Nem mellékesen hurkot, csapdát nagy leleménnyel kikerül. Aztán addig emeli a hátsó lábát egy ezüstoffnyó csemetének, míg szépen kiszárad. Érteni kell, minimum ennyi jár a hurokért.

A kutyák éjszakai mozgását leginkább a rosszalvók észlelik, de nem haragszanak rájuk, gondolván, ez a kuvasz dolga, a patkányok rajcsúrozására reagál. Én nem venném készpénznek, a felületesebb, szaglásában és látásában bizonytalan, fajtájára jellemző vonásokat veszítő eb elvakkantja magát mindegyre, ha jön fel a Hold, akkor is, ha megy le a Hold, akkor is. Ha pedig okosabb, úgy értem, az átlagnál rafináltabb észjárással bír, akkor leépülését ügyesen leplező, mondjuk úgy, kompenzáló ugatásba kezd, hogy bent a házban reccsenjen az ágy:

- Hallod, Boldizsár, valaki jár!
- A patkányok, Manyika.
- Hideg a lábad, Boldizsár.
- Mert nincs benne vér, Manyika.

LOKODI IMRE (1960, Nyárad-remete) az Erdélyi Magyar Televízió műsorvezetője. Marosvásárhelyen és Kolozsváron végzett műszaki iskolát. Romániai és magyarországi irodalmi lapokban, Budapesten megjelent antológiákban publikált.

- Aludjál, Boldizsár.
- Nem tudok, Manyika.
- Mert perceg a szű, Boldizsár.
- Az érszűkület dolgozik, Manyika.

Mondtam neki, kuszu, kuszu, füttyentettem, uzsukáltam, nem jött, pedig fertályunkról rossz tapasztalata nem lehet, nem volt még se rúddal, se talppal kezelve. Simogattam a fejét, a füle tövét megvakartam, állta. Csak bolhát ne hozz haza, mondta a feleségem. Van úgy, hogy az asszony nagyon le tud lombozni, perc alatt keresztülhúzza az ember számítását, és akkor hol van még az érzelem. Na, jó, gondoltam, szólok Boldizsárnak, ha megy. Úgy értve, Csabára, hírlík, menni készül, vendégmunkásnak áll átmeneti időre. Megértem, forintok.

Panaszoltam Boldizsárnak, hogy rúgták, átkozták, rúddal csépeltek, de nem harapott vissza. Nem számítottam arra, hogy Boldizsár fájdalomkban – másként nem tudom mondani –nagyon is szolidáris tud lenni, ha akar. Szóval van benne érzés, mert azt mondta: te, Géza, én a kutya helyébe visszaharaptam volna. Szemetek. Mindenesetre nagy szemetek, és akkor még enyhén fogalmazott.

Jobbkor nem is szólhattam, hálálkodott Boldizsár. Csak óvatosan vele, sebzett lélekkel óvatosan, hívtam fel Boldizsár figyelmét. Kertem sarkából néztem, mit csinál. Kuszu, kuszu, mondta a kutyának a gang alatt. A kutya nem reagált, mindössze farkával csapott vagy kettőt a hullásba, mint aki végleg feladta. Gyere, kapsz csontot, szalonnabőrt maximum, csalta Boldizsár, de a kutya nem akart. Boldizsár megvonta a vállát, elindult, remélte, a csak meggondolja magát, vele tart. Nem tartott. Visszaszólt: dönts el, meghívásom áll, jöhetsz a kertek alján, a kapu alatt, akárhol.

– Amíg odaleszek, kellene ide valaki – mondta Boldizsár, és hosszasan elnézte Manyikát.

– Kellene – rezzent össze Manyika, tudta, most nem jó, ha a tekintetek találkoznak.

– Pontosabban: valami. Mondjuk, egy kutya.

– Kutya – ismételte Manyika úgy, mint aki nem állít, nem kérdez, elvan a kettő között valahol.

Jó, ha van a családban egyetértés, kacsintott rám Boldizsár. Nagyon is van, ahol az asszony álmában is egyetértésről beszél. Hogy mit mondott az asszony álmában? Légy óvatos, kutya van a háznál. Lehet, nem harapós, de lármázni tudhat. Ilyesmiket újságolt Boldizsár csordultig jóérzéssel, melegen.

Vagy három-négy nap múlva, amikor Boldizsár csomagolt, ott látta a kutyát az udvaron, biztosan a kapu alatt kúszott be.

– Eljött, mit mondtam, kiáltott fel utazás előtt álló emberünk.

– Hogy mi van? – kérdezte Manyika. – Ki jött meg?

– Tényleg – cövekelt le Boldizsár –, ki jött meg? Azonnal nevet kell adni a kutyának!

Most szólok, percig sincs miért azon fennakadni, hogy a kutya a Makacs nevet kapta. A névadás dehogyis ment simán, hiába mondtam Boldizsárnak, hogy legyen határozott, látszik, kutyanevelésben nincs otthon. Mindenáron ragaszkodott ahhoz, hogy a róka-vörös ebnek rendes magyar férfinév legyen, mert miért ne lehetne belőle egy Pista, Feri, Jóska, esetleg Nándor vagy Elemér. Nekem kifejezetten tetszett az Elemér. Ha nem venném rossz néven, ő a Gézára is gondolt, tájékoztatott emberünk. Felemlegette nekem özvegy Bátoriné kudarcát, az asszony ugyanis a szukát önkényesen átkeresztelte Úrfinak, pedig meg volt mondva, miféle dolog, elég nem szép nősténykutyát Úrfinak nevezni. Meg is lett az eredménye, végül úgy bevadult a szerencsétlen, hogy el kellett altatni. Manyika nem állta sokáig szó nélkül, te meghibbantál, Boldizsár, elment az eszed, kiabált. Miféle dolog az, hogy egy közönséges kutya szép magyar ember nevét kapja meg, mégiscsak egy eb, te Boldizsár.

Jó napig nem volt köztük semmiféle kommunikáció, Boldizsár okos ember, hagyta, hogy a kutya szaglásszon, hátha itt marad, ami nem volt kétséges, hiszen felemelt lábbal levizelte a tyúkketrecet. Gyorsan belevágott Boldizsár: Pistával, Ferivel, Jóskával, Nándorral kínálta meg a róka-vörös páriát. Nem hittük, a kutya nemhogy nem reagált, mindet elutasítva ugatott, s láttam szégyenkezve, hogy a Géza névre kész lett volna harapni. Mit mondjak egyebet, konszenzusosan Makacs lett belőle, helyes eb, hosszú láncra eresztve.

Ment Boldizsár Csabára csarnokot szerelni. A munka apróhirdetésből jött össze, hogy német cég szakképzetlen munkásokat, betanítás helyben, ácsmunkában jártasság előny. Vendégmunka, mondta Boldizsár Manyikának. Vendégmunka, mondta Manyika, eredj.

Makacs és a szemed, mondta Boldizsár, és kilépett a kapun. Kilépni a kapun beláthatóan nehéz pillanat, Makacs legalább vakkanthatott volna, ha van szíve, gondolta Boldizsár. Nekem nagy szívem volt.

Emberünk két hónapot volt Békésben, ácsmunka mellett termopánozni, csempézni rendszeren megtanult, hozott forintot Manyinak, Makacsnak pedig tasakban két kiló csabait. Boldizsár döbbenten nézte a csontsovány ebet, megjegyvezve az asszonynak, drága Manyikám, cimbalmozni lehet a kutya bordáján. Boldizsár vitte a tasak csabait, Makacs nem mozdult. A heréje duzzadt meg, mondta az állatorvos szakmai részvétlenséggel, szárazon, hátulról volt telibe találva.

Boldizsár a kutya mellé telepedett, adogatta a csabait, ekkor látta meg a hóba fagyott recéket, egy legalább negyvennégyes Clujana-bakancs nyo-

mait. Ilyent hoz az angyal a jó férjeknek, ilyent kap a magashegymászó, a tengerészgyalogos és a terrorelhárítás is újabban.

Boldizsár kérdezte Makacstól: Pista volt? Makacs nyüszített. Feri volt? Makacs nyüszített. Akkor ki volt, Jóska, Nándor, vagy Elemér? Makacs még inkább nyüszített. Tudom, Gézát tapintatból nem kérdezett. Hát akkor ki, folytatta Boldizsár, és a tasakra pillantott. Mi nem jut az ember eszébe, ha már a tasakra címkézték: Gyulahús.

Hát akkor Gyula volt?

Makacs ekkor lett a világ leggyávább rókaszínű kutyája, nem nyüszített, nem grimaszolt, a tollas kosár alatt kínnal elhasalt.